

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4113-002-03/2014

D/14/505

Tekst jednolity

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli D/14/505 – Gospodarka finansowa Lasów Państwowych.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie

Kontrolerzy
1. Stefan Padzik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91131 z 20 maja 2014 r., upoważnienie do kontroli nr 91730 z 19 sierpnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1,2, 550-551)
2. Jerzy Bazylewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88773 z dnia 10 lipca 2014r. (dowód: akta kontroli str. 194,195)

Jednostka kontrolowana Nadleśnictwo Siedlce, ul. Kazimierzowska 9, 08-110 Siedlce

Kierownik jednostki kontrolowanej Janusz Szerszeń Nadleśniczy Nadleśnictwa Siedlce (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ stan majątkowo-finansowy oraz efektywność prowadzonej działalności gospodarczej przez Nadleśnictwo. Nadleśnictwo, po uwzględnieniu dopłat z funduszu leśnego na wyrównanie niedoboru² w badanych latach³ osiągnęło dodatni wynik finansowy (w 2011 r. – 173,0 tys. zł, w 2012 r. – 228,9 tys. zł i w 2013 r. - 306,5 tys. zł.). Pozyskanie drewna oraz przychody z jego sprzedaży wykonano w wartości wyższej niż zakładały plany finansowo-gospodarcze⁴. Wyższe pozyskanie drewna (łącznie 8 tys. m³)⁵, wynikało z wystąpienia na terenie Nadleśnictwa podtopień i wiatrolomów. Odnowiono 134,96 ha lasów i zalesiono 3,36 ha powierzchni ponosząc z tego tytułu koszty ogółem 625,4 tys. zł. Oględziny przeprowadzone w toku kontroli wykazały, że wykonano zabiegi pielęgnacyjne ujęte w ewidencji.

Nadleśnictwo prawidłowo naliczało i odprowadzało odpisy na fundusz leśny⁶ w związku ze sprzedażą drewna. Otrzymane z funduszu leśnego środki na realizację zadań związanych z gospodarką leśną wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Dopłata z funduszu leśnego na wyrównanie niedoboru w gospodarce leśnej w 2011 r. była wyższa o 4,6 tys. zł od niedoboru. W latach 2012-2013 dopłata z funduszu leśnego w całości pokryła niedobór.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dopłaty na wyrównanie niedoboru: w 2011 r. – 3 815,2 tys. zł, w 2012 r. – 4 386,9 tys. zł, w 2013 r. – 4 204,0 tys. zł

³ Kontrola objęła okres od 2011 – do zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 20 sierpnia 2014 r.

⁴ W 2011 r. – pozyskanie 111,8% planu, przychody ze sprzedaży drewna 4 742,4 tys. zł, tj. 132,0% planu, w 2012 r. pozyskanie 108,68% planu, przychody ze sprzedaży drewna 4 510,9 tys. zł, tj. 102,0 % planu, w 2013 r. pozyskanie 107,6% planu, przychody ze sprzedaży drewna 4 757,2 tys. zł, tj. 102,9 % planu.

⁵ Na wyższe pozyskanie drewna Nadleśnictwo otrzymało zgodę Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych i Dyrektora Regionalnego Lasów Państwowych w Warszawie.

⁶ Naliczony i odprowadzony odpis na fundusz leśnych: w 2011 r. – 437,7 tys. zł, w 2012 – 566,6 tys. zł, w 2013 r. – 689,8 tys. zł.

Planowanie i realizacji przychodów z działalności podstawowej

Opis stanu faktycznego Powierzchnia Nadleśnictwa Siedlce według stanu na dzień 1 stycznia 2013 r. wynosiła 7 095 ha. Nadleśnictwo prowadziło gospodarkę leśną według Planu Urządzania Lasu (PUL) na lata 2006-2015.

Etat pozyskania drewna na lata 2006-2015 wynosi zgodnie z PUL 253 269 m³ (w latach 2006-2013 pozyskano łącznie 214 273 m³). Roczne rozmiary pozyskania drewna ustalane były na podstawie szacunków brakarskich wykonanych w drzewostanach, w których planowano przeprowadzenie zabiegów wg wskazań gospodarczych ujętych w PUL z uwzględnieniem:

- potrzeb pielęgnacyjnych drzewostanów przedrębnych,
- stanu odnowienia na gniazdach i potrzeb młodego pokolenia w rębniach złożonych,
- stanu odnowienia na poprzednim pasie zrębowym i przyjętego nawrotu cięć w rębniach zupełnych.

Plany finansowo-gospodarcze przewidywały etat pozyskania drewna: w 2011 r. w wysokości 26,2 tys. m³, w 2012 r. – 24,9 tys. m³; w 2013 r. – 27,8 tys. m³. Zgodnie z PUL wg stanu na 1 stycznia 2006 r. spodziewany roczny przyrost miąższości drzewostanów w ciągu 10 lat (2006-2015) będzie wynosił 386 800 m³, czyli rocznie netto wyniesie 30 944 m³.

W kolejnych latach 2011-2013 zwiększano plan pozyskania drewna, odpowiednio:

- w 2011 r. o 3,0 tys. m³ ze względu na powstanie wywrotów i złomów na terenie leśnictw: Zbuczyn, Grębków i Stok Wiśniewski,
- w 2012 r. o 3,0 tys. m³ z powodu wykonania cięć pielęgnacyjnych oraz usunięcia drzewostanów podtopionych,
- w 2013 r. o 2,0 tys. m³ spowodowane koniecznością usunięcia posuszu i drzewostanów podtopionych.

Zmiany te były zatwierdzane przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie (dalej: RDLP), po wcześniejszym uzyskaniu zgody Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (dalej: DGLP).

Plany finansowo-gospodarcze po uwzględnione ww. zwiększeń zrealizowano:

- w 2011 r. w wysokości 29,3 tys. m³, tj. w 100,3%
- w 2012 r. w wysokości 27,2 tys. m³, tj. w 97,5%
- w 2013 r. w wysokości 29,9 tys. m³, tj. w 107,3%

Jak wyjaśnił Nadleśniczy zwiększona masa pozyskanego drewna w stosunku do planu w poszczególnych latach wynikała z wystąpienia na terenie Nadleśnictwa szkód od wiatrów oraz podtopień. Pozyskanie drewna w latach 2011-2013 było również wyższe od przeciętnego rozmiaru cięć, wynikającego z aktualnego PUL, który wynosi 25,3 tys. m³ na rok.

W związku z wystąpieniem na terenie Nadleśnictwa Siedlce zdarzeń, takich jak gradacje szkodliwych owadów, wiatrolomy i podtopienia na dużą skalę, Nadleśnictwo wystąpiło do RDLP z projektem aneksu do PUL zwiększającym etat pozyskania drewna ogółem o 25,0 tys. m³ w celu realizacji zaplanowanych zadań pielęgnacji lasu⁷.

Wartość przychodów ze sprzedaży drewna na poszczególne lata prognozowano w oparciu o następujące dane:

- cenę drewna określoną w umowach, uzyskanych w wyniku przetargów w Portalu Leśno Drzewnym (PLD) i systemowych aukcji internetowych w aplikacji „e-drewno” na pierwsze półrocze oraz drugie półrocze a także puli dodatkowej, wg cen prognozowanych na drugie półrocze danego roku,
- według planowanych cen drewna przeznaczonych do sprzedaży detalicznej.

Nadleśnictwo w kontrolowanym okresie odnowiło i zalesiło 138,32 ha powierzchni ponosząc z tego tytułu koszt 625,4 tys. zł, w tym w :

- 2011 r. odnowiło i zalesiło 58,87 ha (plan 55,5 ha) za kwotę 257,2 tys. zł, z czego 251,6 tys. zł na odnowienia 55,51 ha i 5,6 tys. zł na zalesienia 3,36 ha,

⁷ Do dnia zakończenia kontroli Minister Środowiska nie zatwierdził aneksu PUL.

- 2012 r. odnowiło 42,55 ha (plan 37,88 ha) za kwotę 188,0 tys. zł (plan 168,7 tys. zł); nie planowano zalesień,
- 2013 r. odnowiło 36,9 ha (plan 30,55 ha) za kwotę 180,0 tys. zł (plan 147,3 tys. zł); nie planowano zalesień.

(dowód: akta kontroli str. 6,7,9,10,11,13-15)

Według stanu na koniec 2013 r. po ósmym roku realizacji PUL powierzchnia drzewostanów Nadleśnictwa wynosiła 6 079,46 ha, w tym 66,27 ha to **drzewostany przekraczające wiek rębności przyjęty dla nich w PUL** (1,1%), z których 47,96 ha stanowią drzewostany przekraczające wiek rębności o mniej niż 10 lat, 17,08 ha drzewostany przekraczające wiek rębności od 10 do 20 lat oraz 1,23 ha drzewostany przekraczające wiek rębności powyżej 20 lat.

(dowód: akta kontroli str. 4)

Występowanie drzewostanów przekraczających wiek rębności przyjęty dla nich w PUL związane było z :

- wyznaczeniem na powierzchni 11,78 ha drzewostanów nasiennych wraz z otuliną,
- ustanowieniem powierzchniowego pomnika przyrody na powierzchni 0,37 ha,
- przejęciem w trakcie realizacji obowiązującego PUL 1,73 ha lasów charakteryzujących się wiekiem przeszłorębnym z Państwowego Funduszu Ziemi, na podstawie art. 74 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁸,
- 28,0 ha drzewostanów przekraczających wiek rębności przyjęty dla nich w PUL jest objętych obecnie obowiązującym PUL i zostanie do końca 2015 r. poddana przebudowie.

Pozostałe 24,39 ha drzewostanów przekraczających wiek rębności przyjęty dla nich w PUL nie zostało przewidzianych do przebudowy w ramach obecnie obowiązującego PUL. Część z nich nie podlegała użytkowaniu ze względu na ich lokalizację (np. położenie w strefie ochronnej ptaków podlegających ochronie strefowej na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody – 1,84 ha) lub ich zagospodarowanie jest niemożliwe ze względu na konieczność zachowania ładu przestrzenno-czasowego obowiązującego przy realizacji cięć rębnych. Odnośnie ww. drzewostanów (24,39 ha) Zastępca Nadleśniczego wyjaśnił, że zostaną one objęte planem cięć w PUL, opracowywanym dla Nadleśnictwa Siedlce na lata 2015-2016 i poddane przebudowie w latach jego obowiązywania.

(dowód: akta kontroli str. 42,43,263)

Według stanu na koniec 2013 r. zasoby miąższości grubizny w Nadleśnictwie wynosiły brutto 1 311,9 tys. m³, w tym 21,5 tys. m³ to **drzewostany przekraczające wiek rębności przyjęty dla nich w PUL** (1,63% drzewostanu ogółem), w tym 14,9 tys. m³ do 10 lat przekroczenia wieku rębności, 6,2 tys. m³ do 20 lat przekroczenia wieku rębności i 0,5 tys. m³ powyżej 20 lat przekroczenia wieku rębności. Według stanu na koniec 2010 r. zasoby miąższości grubizny brutto drzewostanów przekraczających wiek rębności przyjęty dla nich w PUL wynosiły 26,8 tys. m³, w tym: 19,05 tys. m³ do 10 lat przekroczenia wieku rębności oraz 3,9 tys. m³ do 20 lat przekroczenia wieku rębności.

(dowód: akta kontroli str. 5)

Nadleśnictwo w latach 2011-2013 sprzedało 81,8 tys. m³ drewna za kwotę 14 010,5 tys. zł odbiorcom krajowym (na podstawie umów) i detalicznie. Przychody ze sprzedaży drewna wynosiły w: 2011 r. – 4 742,4 tys. zł, tj. 132,0% planu (3 591,9 tys. zł), 2012 r. – 4 510,9 tys. zł, tj. 102,0% planu (4 420,5 tys. zł), 2013 r. – 4 757,2 tys. zł, tj. 102,9% planu (4 622,7 tys. zł). Przekroczenie planu sprzedaży drewna wynikało z większej niż planowano ilości pozyskanego drewna, które spowodowane było wystąpieniem na terenie Nadleśnictwa szkód od wiatrów i podtopień.

(dowód: akta kontroli str. 9,11)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie sprzedawało i nie zawierało umów na sprzedaż drewna innym jednostkom organizacyjnym Lasów Państwowych. W okresie tym nie zawierano umów z kontrahentami zagranicznymi.

(dowód: akta kontroli str. 11)

Przychody uzyskane w wyniku naliczania kar umownych z tytułu nieodebranego drewna wyniosły:

⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 1153

- w 2011 r. 6,4 tys. zł – z 11 umów zawartymi z 9 podmiotami,
- w 2012 r. 2,4 tys. zł – z 7 umów zawartymi z 6 podmiotami,
- w 2013 r. 2,5 tys. zł – z 6 umów zawartymi z 6 podmiotami.

(dowód: akta kontroli str. 11,27-30)

W 2011 r. jedna firma odstąpiła od podpisania umów na zakup drewna, a w 2012 r. cztery firmy. Zgodnie z wytycznymi realizacyjnymi w zakresie sprzedaży drewna⁹ z uwagi na małą masę transportową firmy nie poniosły konsekwencji finansowych z tego tytułu.

(dowód: akta kontroli str. 11-12)

W wyniku badania próby 12 umów na podstawie których Nadleśnictwo sprzedało 1,5 tys. m³ drewna o wartości 278,0 tys. zł stwierdzono, że: umowy zabezpieczały interes LP, przestrzegano warunków w zakresie ilości i rodzaju drewna, ceny i terminów odbioru. Drewno było wydawane kontrahentom po uprzednim dokonaniu przedpłaty pokrywającej całą jego wartość. Zgodnie z zarządzeniami¹⁰ Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w 2013 r. stosowano tzw. skonta – w przypadku zapłaty w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury (przed odbiorem drewna) stosowano upusty: 0,16% wartości odbieranego drewna od 1 stycznia 2013 r. i 1% wartości od 1 kwietnia 2013 r. W wyniku stosowania w 2013 r. skonta w odniesieniu do 66 odbiorców drewna udzielono upustów na łączną kwotę 24,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 31,250,295-300)

Nadleśniczy Nadleśnictwa Siedlce upoważnił Dyrektora RDLP w Warszawie do zawierania umów z odbiorcami obsługiwanymi na poziomie RDLP z prawem przekazywania dalszych upoważnień. Umowy zostały zawarte w wyniku przeprowadzonych przetargów w PLD i systemowych aukcji internetowych w aplikacji e-drewno. Realizacja sprzedaży odbywała się na poziomie Nadleśnictwa. Przychody ze sprzedaży drewna z umów zawartych przez Dyrektora RDLP oraz Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych ujmowane były w księgach rachunkowych Nadleśnictwa. W 2011 r. takich umów było 33 szt. (w tym – 23 podpisanych przez RDLP, 10 podpisanych przez DGLP), w 2012 r. – 20 szt. (w tym – 13 RDLP i 7 DGLP), w 2013 r. – 13 szt. (w tym 11 RDLP i 2 DGLP).

(dowód: akta kontroli str. 12)

W okresie objętym kontrolą na terenie Nadleśnictwa nie było nieruchomości Skarbu Państwa wykorzystywanych jako ośrodki wypoczynkowe lub wypoczynkowo-szkoleniowe.

(dowód: akta kontroli str. 45-57)

Ustalone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
------------------------------	--

**Ocena
cząstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym obszarze.

Wydatkowanie środków w związku z prowadzoną działalnością

Opis faktycznego	stanu	Struktura planowanych i wykonanych kosztów w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą przedstawiała się następująco:
---------------------	-------	--

- w 2011 r. – koszty własne ogółem planowane 4 311,2 tys. zł, koszty ogółem wykonane 5 806,1 tys. zł, tj. 134,7% kosztów planowanych, w tym:
  - ścinka drzew i wyrób asortymentów – plan 662,5 tys. zł wykonanie 757,0 tys. zł,
  - zrywka drewna – plan 509,5 tys. zł wykonanie 582,2 tys. zł,
  - koszty odnowienia – plan 183,7 tys. zł wykonanie 251,6 tys. zł,
  - pozostałe prace z zakresu pozyskania – plan 21,9 tys. zł wykonanie 56,7 tys. zł,

⁹ W 2011 r. obowiązywały wytyczne z 23 grudnia 2010 r., a w 2012 r. wytyczne z 14 grudnia 2011 r.

¹⁰ Zarządzenie Nr 82 z dnia 19 listopada 2012 r. i zarządzenie Nr 24 z dnia 7 marca 2013 r.

- w 2012 r. – koszty ogółem planowane 1 227,4 tys. zł, koszty ogółem wykonane 1 363,4 tys. zł, tj. 111,1% kosztów planowanych, w tym:
  - ścinka drzew i wyrób asortymentów – plan 682,9 tys. zł wykonanie 764,8 tys. zł,
  - zrywka drewna – plan 505,3 tys. zł wykonanie 561,7 tys. zł,
  - koszty odnowienia – plan 168,7 tys. zł, wykonanie 188,0 tys. zł,
  - pozostałe prace z zakresu pozyskania – plan 35,7 tys. zł wykonanie 36,9 tys. zł,
- w 2013 r. – koszty ogółem planowane 1 428,3 tys. zł, koszty ogółem wykonane 1 536,5 tys. zł, tj. 107,6% kosztów planowanych, w tym:
  - ścinka drzew i wyrób asortymentów – plan 814,4 tys. zł wykonanie 866,6 tys. zł,
  - zrywka drewna – plan 578,1 tys. zł wykonanie 628,7 tys. zł,
  - koszty odnowienia – plan 147,3 tys. zł wykonanie 180,0 tys. zł,
  - pozostałe prace z zakresu pozyskania – plan 35,7 tys. zł wykonanie 41,2 tys. zł.

W okresie 2011-2013 średni koszt pozyskania 1 m³ drewna wynosił 27,66 zł¹¹ (101,5% planowanych kosztów), średni koszt zrywki 1 m³ drewna wynosił 20,52 zł¹² (101,4% planowanych kosztów).
(dowód: akta kontroli str. 7,13-15,32-40,41)

Zrealizowane zadania z zakresu pozyskania drewna i odnowienia drzewostanu przewidziano w rocznych planach finansowo-gospodarczych oraz w Planie Urzędu Lasu na lata 2006-2015.
(dowód: akta kontroli str. 14-16,32,35,38)

Oględziny upraw leśnych (odnowień) położonych w oddziałach 135d, 152Ab oraz 162c o łącznej powierzchni 6,32 ha wykazały, że zabiegi pielęgnacyjne ujęte w ewidencji Nadleśnictwa zostały wykonane.
(dowód: akta kontroli str. 194,196-201,263)

W okresie objętym kontrolą pozyskanie i zrywkę drewna Nadleśnictwo zlecało zakładom usług leśnych. W latach 2011 i 2012 usługi te zlecono 12 zakładom usług leśnych, a w 2013 r. 10.
(dowód: akta kontroli str. 59-61,62)

Analiza próby trzech zamówień publicznych udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego na wykonywanie usług z zakresu gospodarki leśnej wykazała, że przy wyborze wykonawców przestrzegano zasad ustalonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹³.
(dowód: akta kontroli str. 77-82)

W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą obciążenia Nadleśnictwa Siedlce na utrzymanie Dyrekcji Generalnej i Dyrekcji Regionalnej Lasów Państwowych wyniosły:

- w 2011 r. – 127,3 tys. zł,
- w 2012 r. – 145,0 tys. zł,
- w 2013 r. – 155,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 69-74)

W okresie 2011-2013 zatrudnienie w Nadleśnictwie Siedlce w przeliczeniu na pełne etaty wynosiło:

- w 2011 r. – 42 osoby – koszt wynagrodzenia 3 053,0 tys. zł, w tym: 27 pracowników służby leśnej – 2 205,1 tys. zł, 10 pracowników administracji poza służbą leśną – 642,0 tys. zł, 5 pracowników na stanowiskach robotników stałych – 205,9 tys. zł,
- w 2012 – 40 osób – koszt wynagrodzenia 3 320,6 tys. zł, w tym: 26 pracowników służby leśnej – 2 397,4 tys. zł, 10 pracowników administracji poza służbą leśną – 707,6 tys. zł, 4 pracowników na stanowiskach robotników stałych – 215,6 tys. zł,
- w 2013 r. – 41 osób – koszt wynagrodzenia 3 442,8 tys. zł, w tym: 27 pracowników służby leśnej – 2 480,0 tys. zł, 9 pracowników administracji poza służbą leśną – 706,2 tys. zł, 5 pracowników na stanowiskach robotników stałych – 256,6 tys. zł.

¹¹ Średni koszt pozyskania 1m³ wyniósł w 2011 r. – 25,86 zł, w 2012 r. – 28,15 zł, w 2013 r. – 28,97 zł

¹² Średni koszt zrywki 1m³ wyniósł w 2011 r. – 19,87 zł, w 2012 r. – 20,68 zł, w 2013 r. – 21,02 zł

¹³ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

Wzrost wynagrodzenia ogółem w 2011 r. w stosunku do wynagrodzenia w 2010 r. wyniósł 14,9%, w 2012 r. w stosunku do 2011 r. wzrost wyniósł 8,7%, zaś w 2013 r. w stosunku do 2012 r. wzrost wyniósł 3,4%.

(dowód: akta kontroli str. 68)

Główna Księgowa Nadleśnictwa wyjaśniła, że na wzrost wynagrodzeń w 2012 r. miały wpływ uruchomione przez DGLP awanse dla pracowników oraz wzrost wartości punktu. Wartość punktu określana w Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym dla Pracowników PG LP w badanym okresie ulegała zmianie. Od 1 maja 2010 r. wynosiła 1 120 zł, od 1 czerwca 2011 r. wzrosła do 1 190 zł, od 1 kwietnia 2012 r. – 1 260 zł i od 1 kwietnia 2013 r. – 1 330 zł.

(dowód: akta kontroli str. 75,76, 536)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo realizowało inwestycje oraz zakupy inwestycyjne. W 2011 r. na realizację tych zadań wydatkowano 2 106,0 tys. zł z tego: na zakupy inwestycyjne 167,6 tys. zł, na inwestycje budowlane 1 938,5 tys. zł. W 2012 r. wydatkowano ogółem 1 546,4 tys. zł, z tego: zakupy inwestycyjne 145,7 tys. zł, inwestycje budowlane 1 400,7 tys. zł. W 2013 r. odpowiednio: 163,4 tys. zł, 76,7 tys. zł i 86,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 83-86)

W wyniku badania próby trzech zrealizowanych zadań przez Nadleśnictwo, na które wydatkowano łącznie 1 428,3 tys. zł (37,4% wydatków inwestycyjnych poniesionych w latach 2011-2013 – 3 815,8 tys. zł), tj.: „Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Siedlce”, „Dostawa i montaż zestawów wczesnego wykrywania zagrożenia pożarowego oraz systemów do bezprzewodowej transmisji obrazu i sterowania kamerami” oraz „Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Grębków”, stwierdzono, że:

- przestrzegano obowiązujących przepisów oraz uzyskano wymagane pozwolenia i decyzje,
- zadania realizowano w sposób oszczędny wybierając oferty najniższe cenowo oraz przestrzegano przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 87-92,93-105)

Zamówienia publiczne poniżej równowartości 14 tys. euro realizowano zgodnie z regulaminem udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 14 tys. euro w Nadleśnictwie Siedlce.¹⁴

(dowód: akta kontroli str. 274-286)

Ustalone W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono
nieprawidłowości nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym obszarze.

Planowanie i wykorzystanie środków funduszu leśnego

Opis stanu W 2011 r. Nadleśnictwo otrzymało z funduszu leśnego – 1 226,1 tys. zł, które wydatkowało na:
faktycznego – na zadania związane z gospodarką leśną 71,2 tys. zł, z tego: 27,0 tys. zł na wykonanie oceny oddziaływania na środowisko do Planu Urządzania Lasu, 5,6 tys. zł na zalesianie gruntów wyłączonych z produkcji rolniczej, 38,6 tys. zł na usuwanie skutków powodzi – poprawki;
– budowę środków trwałych 1 154,9 tys. zł, z tego: 54,8 tys. zł zakup wyorywacza Edegal, 42,2 tys. zł zakup łopaty Edegal, 1 042,3 tys. zł budowa drogi leśnej w Leśnictwie Siedlce, 15,6 tys. zł budowa stanowiska leśniczego.

W 2012 r. środki z funduszu leśnego w kwocie 520,6 tys. zł wydatkowano:

- na utrzymanie plantacji nasiennej 19,7 tys. zł,
- na budowę środków trwałych, z tego: 395,1 tys. zł i 103,3 tys. zł na budowę dwóch dróg leśnych w Leśnictwie Zbuczyn, 2,5 tys. zł budowa stanowiska leśniczego.

¹⁴ Regulamin ten stanowił załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 36 Nadleśniczego Nadleśnictwa Siedlce z dnia 17 października 2012 r.

W 2013 r. środki z funduszu leśnego w kwocie 9,2 tys. zł wydatkowano na utrzymanie plantacji nasiennej (9,1 tys. zł) oraz 100 zł na szkolenie dotyczące Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.
(dowód: akta kontroli str. 106-136)

Niedobory w zakresie wykonania zadań w gospodarce leśnej wynosiły w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą (obliczone w oparciu o wykonany plan): w 2011 r. – 3 810,7 tys. zł, w 2012 r. – 4 386,9 tys. zł i w 2013 r. – 4 204,0 tys. zł.

W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą Nadleśnictwo otrzymywało z funduszu leśnego dopłaty na wyrównanie niedoborów przy realizacji zadań gospodarki leśnej w:

- 2011 r. – 3 655,2 tys. zł, tj. w wysokości określonej w planie finansowo- gospodarczym, niedobór rzeczywisty był wyższy o 155,4 tys. zł i po weryfikacji wyniku Nadleśnictwo otrzymało dodatkowo 160,0 tys. zł na wyrównanie niedoboru;
- 2012 r. – 4 260,3 tys. zł, tj. w wysokości określonej w planie finansowo-gospodarczym, niedobór rzeczywisty był wyższy o 126,6 tys. zł i po weryfikacji wyniku Nadleśnictwo otrzymało 126,6 tys. zł na wyrównanie niedoboru;
- 2013 r. – 4 108,5 tys. zł, tj. w wysokości określonej w planie finansowo-gospodarczym, niedobór rzeczywisty był wyższy o 95,5 tys. zł i po weryfikacji wyniku Nadleśnictwo otrzymało dodatkowo 95,5 tys. zł na wyrównanie niedoboru.

Dopłata na wyrównanie niedoboru w 2011 r. była wyższa o 4,6 tys. zł od niedoboru. W pozostałych latach dopłaty z funduszu leśnego w całości pokrył niedobór.

Niedobór obliczono jako wynik działalności administracyjnej, podstawowej i ubocznej z uwzględnieniem kosztów ogólnego zarządu w części przypadającej na tą działalność oraz pomniejszony o wartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakupionych ze źródeł zewnętrznych w latach poprzednich.

(dowód: akta kontroli str. 108,110)

W badanym okresie Nadleśnictwo nie przekazywało naliczonych odpisów na fundusz leśny natomiast otrzymywało za pośrednictwem RDLP dopłatę miesięczną na wyrównanie niedoboru pomniejszoną o naliczony przez Nadleśnictwo odpis na fundusz leśny.

W toku kontroli zbadano trzy naliczenia odpisów na fundusz leśny dokonanych w X-2011 r., XI-2012 r. i XII-2013 r. Analiza wykazała, że wysokość odpisów została naliczona prawidłowo, tj. uwzględniając wskaźnik procentowy, ustalany w planie finansowo-gospodarczym na dany rok dla Nadleśnictwa przez RDLP, obliczono wartość odpisu w oparciu o wartości sprzedaży drewna w danym miesiącu. Dopłata na niedobór po uwzględnieniu odpisów na fundusz leśny w tych miesiącach wyniosła odpowiednio: 267,2 tys. zł, 308,0 tys. zł oraz 292,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 112,137-147,148,149)

Nadleśnictwo miało dostęp do wyników badań naukowych poprzez wewnętrzną stronę internetową. W ocenie Nadleśniczego wyniki zleconych prac badawczych znajdują bezpośrednie zastosowanie w gospodarce leśnej.

(dowód: akt a kontroli str. 535)

Ustalone W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono
nieprawidłowości nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym obszarze.

Sytuacja majątkowo-finansowa Nadleśnictwa

Ocena systemu organizacji rachunkowości

Opis stanu W Nadleśnictwie wykorzystywany jest System Informatyczny Lasów Państwowych (SILP). SILP faktycznego jest systemem informacyjnym zintegrowanym, wspomagającym zarządzanie w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, który jest zorganizowany modułowo i obsługuje wszystkie obszary zarządzania, na każdym poziomie: leśnictwa, nadleśnictwa, zakładu LP, regionalnych dyrekcji

LP i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. SILP jest narzędziem, którego funkcją jest przetwarzanie danych przy użyciu techniki komputerowej, w tym operacji gospodarczych zaewidencjonowanych w księgach rachunkowych.

System Informatyczny Lasów Państwowych (SILP) gromadzi i przetwarza informacje dotyczące całego zakresu działania każdej z jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się przy użyciu zespołów operacji księgowych stanowiących zbiory dokumentów księgowych związanych ze sobą tematycznie. Integracja podsystemów przejawia się między innymi możliwością wzajemnego przesyłania danych. Dane dokumentów źródłowych, rejestrowane w leśnictwach i przekazywane do systemu w formie elektronicznej, trafiają do podsystemów Gospodarka Towarowa oraz Kadry i Płace. Dane te, po ich przetworzeniu i poddaniu systemowi kontroli trafiają, w sposób opisany wcześniej, do podsystemu Finanse i Księgowość – do zespołu operacji księgowej.

Nadleśnictwo sporządzało sprawozdania finansowe według jednolitych zasad i wzorów, określonych corocznie przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych zarządzeniem w sprawie zasad prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe za (...) rok przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych¹⁵. Nadleśnictwo przekazało do RDLP sprawozdania finansowe za okresy obrachunkowe 2011-2013 na jednolitych formularzach, określonych ww. zarządzeniami Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Przed sporządzeniem sprawozdania finansowego Nadleśnictwo dokonywało potwierdzenia obrotów i sald wszystkich rozrachunków wewnątrzbranżowych na druku WB-10 przeprowadzając na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶, w terminie określonym w art. 26 ust. 3 pkt 1 tej ustawy, inwentaryzację aktywów finansowych. Na poziomie Nadleśnictwa nie stosowano wyłączeń w sprawozdaniach finansowych, o których mowa w art. 51 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
(dowód: akta kontroli str. 151-159)

Ocena wybranych transakcji i zdarzeń gospodarczych oraz prawidłowość ujęcia w księgach rachunkowych

Opis stanu faktycznego W 2011 r. amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych oraz prawnych wyniosła 449,9 tys. zł, w tym: 420,3 tys. zł – amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, 29,6 tys. zł – amortyzacja od inwestycji w nieruchomości. W 2012 r. amortyzacja wyniosła 493,0 tys. zł, w tym odpowiednio – 463,5 tys. zł i 29,4 tys. zł. W 2013 r. 567,4 tys. zł, w tym odpowiednio – 538,6 tys. zł i 28,8 tys. zł. Cała kwota amortyzacji w latach 2011-2013 obciążała koszty Nadleśnictwa. Ponadto w latach 2011-2013 nie wystąpiły przypadki obciążania Nadleśnictwa amortyzacją innej jednostki Lasów Państwowych.
(dowód: akta kontroli str. 160,165-171)

W latach 2011-2012 Nadleśnictwo nie odprowadzało ani nie korzystało ze scentralizowanej amortyzacji. W 2013 r. Nadleśnictwo odprowadziło na konto scentralizowanej amortyzacji kwotę 500,0 tys. zł. Kwota ta wynikała z zarządzenia nr 18 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia planu finansowo-gospodarczego na rok 2013. Środki amortyzacji były przekazywane w comiesięcznych transzach w wysokości 1/12 kwoty, co zostało zaewidencjonowane memoriałowo na koncie analitycznym 265.
(dowód: akta kontroli str. 161,172)

Podział wypracowanego przez Nadleśnictwo wyniku finansowego w okresie objętym kontrolą odbywał się zgodnie z § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad

¹⁵ Za poszczególne lata kontrolowanego okresu były to: zarządzenie Nr 74 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie zasad prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe za 2011 rok przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych (Znak:EK-021-6/11); zarządzenie Nr 96 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 grudnia 2012r. w sprawie zasad prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe za 2012 rok przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych (Znak:EG-021-5/12); zarządzenie Nr 80 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6 grudnia 2013r. w sprawie zasad prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe za 2013 rok przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych (Znak:EG-021-7/13).

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe¹⁷. Po otrzymaniu decyzji o zatwierdzeniu sprawozdań rocznych Nadleśnictwo występuje do RDLP z propozycją podziału zysku. Decyzją Dyrektora RDLP zatwierdzono podział wyniku netto, który został ujawniony w ewidencji księgowej.

- W 2011 r. wynik finansowy netto wyniósł 173,0 tys. zł. Po weryfikacji (zwiększony o 160,0 tys. zł) wynik wyniósł 333,0 tys. zł. Z podziału wyniku finansowego netto: 20,0 tys. zł – zasilenie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS), 10,0 tys. zł na cele społecznie użyteczne i 303,0 tys. zł na zwiększenie kapitału zasobów LP.
- W 2012 r. wynik finansowy netto wyniósł 228,9 tys. zł. Po weryfikacji (zwiększony o 126,6 tys. zł) wynik wyniósł 355,5 tys. zł. Z podziału wyniku finansowego netto: 20,0 tys. zł – zasilenie ZFŚS i 335,5 tys. zł na zwiększenie kapitału zasobów LP.
- W 2013 r. wynik finansowy netto wyniósł 306,5 tys. zł. Po weryfikacji (zwiększony o 95,5 tys. zł) wynik wyniósł 402,0 tys. zł. Z podziału wyniku finansowego netto: 21,5 tys. zł – zasilenie ZFŚS, 15,0 tys. zł na cele społecznie użyteczne i 365,5 tys. zł na zwiększenie kapitału zasobów LP.

Kwoty te ujęto prawidłowo w ewidencji księgowej na koncie 820 – rozliczenie wyniku finansowego.
(dowód: akta kontroli str. 163,174-179,181-183,187-189)

W okresie objętym kontrolą dokonywane były transakcje pomiędzy Nadleśnictwem a innymi jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych. Transakcje dotyczyły sprzedaży sadzonek i nasion oraz organizacji szkoleń pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 202-210)

W wyniku sprawdzenia próby pięciu powyższych transakcji (1 szkolenie pracowników w 2013 r., po 2 – sprzedaż nasion i sadzonek w 2012 i 2013 r.) stwierdzono, że sprzedaż realizowana była po koszcie wykonania (wytworzenia), tj. zgodnie z § 15 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe.

(dowód: akta kontroli str. 211-233)

W okresie objętym kontrolą przy sprzedaży środków trwałych osiągnięto w poszczególnych latach łączny zysk w wysokości 26,8 tys. zł. W 2011 r. dokonano sprzedaży pięciu środków trwałych (pług leśny, cztery zestawy komputerowe) na łączną kwotę 0,6 tys. zł nie ponosząc kosztów. W 2012 r. dokonano sprzedaży dwóch lokali mieszkalnych, dystrybutora paliw na łączną kwotę 13,7 tys. zł ponosząc koszty 10,3 tys. zł. W 2013 r. dokonano sprzedaży pojazdu marki Nissan, lokalu mieszkalnego, dwóch zestawów komputerowych oraz sprzężarki na łączną kwotę 28,9 tys. zł ponosząc koszt 6,0 tys. zł.

Sprzedaż nieruchomości dokonano zgodnie z trybem określonym w art. 40a ustawy o lasach. Stosownie do art. 38 ust. 2 ustawy o lasach, wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży zatwierdził Dyrektor Generalny LP. Zastosowano 95% zniżki wynikającej z art. 40a pkt 4 ww. ustawy. Sprzedaż poprzedzono wycenami sporządzonymi przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego.

(dowód: akta kontroli str. 234)

W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą na dzień bilansowy występowały zapasy magazynowe, które utraciły wartość użytkową. W odniesieniu do tych zapasów nie dokonywano odpisów aktualizacyjnych. Nie przeprowadzono procedury aktualizacji wyceny aktywów według Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 4 „Utrata wartości aktywów”. Wartość zapasów magazynowych w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą, które nie wykazywały ruchu w okresie dłuższym niż rok wynosiła: w 2011 r. – 8,7 tys. zł, w 2012 r. – 10,5 tys. zł oraz w 2013 r. – 7,4 tys. zł. Ww. zapasy magazynowe dotyczyły głównie materiałów budowlanych (gonty, listwy, kątowniki, druty, nakrętki, śruby, farby).

(dowód: akta kontroli str. 161,162,235-245)

Naliczono i egzekwowano odsetki od przeterminowanych należności. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą odsetki wynosiły: w 2011 r. - 3,1 tys. zł, w 2012 r. – 0,9 tys. zł i w 2013 r. – 11,8 tys. zł. Tworzono odpisy aktualizujące, w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą: w 2011 r. 60,2 tys. zł, w 2012 r. – 83,4 tys. zł oraz w 2013 r. – 47,3 tys. zł. Nie wystąpiły należności przedawnione.

¹⁷ Dz. U. Nr 134, poz. 692

(dowód: akta kontroli str. 246,247,248,249)

Zobowiązania na koniec każdego roku obrotowego wynosiły za: 2011 r. – 260,2 tys. zł, 2012 r. – 323,9 tys. zł oraz 2013 r. – 491,2 tys. zł. Nie wystąpiły zobowiązania przeterminowane.

(dowód: akta kontroli str. 249)

W toku postępowania upadłościowego Nadleśnictwo w zamian za zwolnienie z długu Zakładów Przemysłu Dzewiarskiego „Karo” w Siedlcach otrzymało 31 grudnia 1997 r. 2 630 akcji imiennych o wartości nominalnej każdej akcji 1 zł. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawa (znak: WA-XIV NS-REJ.KRS/002725/12/503) w dniu 2 lutego 2002 r. postanowił wykreślić ww. podmiot z Krajowego Rejestru Sądowego. Poza tym przypadkiem Nadleśnictwo nie posiada udziałów ani akcji w spółkach.

(dowód: akta kontroli str. 266-273)

Ewidencja ilościowo-wartościowa powierzonego w zarząd mienia Skarbu Państwa, o której mowa w § 8 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w PGLLP, prowadzona jest komputerowo z wykorzystaniem SILP. Ewidencja ilościowo-wartościowa prowadzona jest na kontach ksiąg pomocniczych (ewidencji analitycznej) w różnych podsystemach aplikacji LAS dla:

- środków trwałych, w tym lasów i gruntów nabywanych w drodze zakupu lub zamiany, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywania dla nich odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) – w podsystemie Infrastruktura,
- wartości lasów i gruntów – w podsystemie Gospodarka Leśna,
- produktów, materiałów i towarów w magazynie – w podsystemie Gospodarka Towarowa.

Wartość tego mienia ustalana była w sposób następujący:

- środków trwałych, w tym lasów i gruntów nabywanych w drodze zakupu lub zamiany, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywania dla nich odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych), a także produktów, materiałów i towarów w magazynie – w drodze ich wyceny wg metod określonych w Zasadach (Polityce) Rachunkowości Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wprowadzonych zarządzeniem nr 4 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 stycznia 2009 r.
- wartość lasów i gruntów poza wymienionymi powyżej – według metody określonej w załączniku do zarządzenia nr 26 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie ustalania wartości lasów i gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (znak ZS-D-210-57-2010).

(dowód: akta kontroli str. 164)

Analiza ewidencji środków trwałych wykazała, że działkę leśną o powierzchni 2,21 ha nabytą przez Nadleśnictwo w wyniku zamiany z osobą fizyczną innej działki ujęto w ewidencji bilansowej na koncie 011 oraz pod numerem inwentarza 020/660. Działkę tę nabyto na podstawie aktu notarialnego zamiany Rep. A Nr 6814/2004 z dnia 25 sierpnia 2004 r.

(dowód: akta kontroli str. 287-294)

Ocena sytuacji majątkowo-finansowej Nadleśnictwa

Opis stanu faktycznego W latach 2011-2013 sumy bilansowe aktywów i pasywów Nadleśnictwa wynosiły odpowiednio: 13 654,5 tys. zł, 13 409,1 tys. zł oraz 13 329,4 tys. zł.

W 2011 r. aktywa trwałe stanowiły 69,9% aktywów ogółem (9 549,3 tys. zł), w 2012 r. – 79,0% (10 598,2 tys. zł) i w 2013 r. – 76,1% (10 141,4 tys. zł), natomiast aktywa obrotowe odpowiednio 30,1% (4 105,2 tys. zł), 21,0% (2 810,9 tys. zł) i 23,9% (3 188,0 tys. zł).

W latach powyższych najwyższy udział aktywów trwałych stanowiły rzeczowe aktywa trwałe i wynosiły w 2011 r. – 9 070,3 tys. zł, w 2012 r. – 10 164,6 tys. zł i w 2013 r. – 9 767,5 tys. zł.

W 2012 r. wartość środków trwałych zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim ogółem z kwoty 9 003,6 tys. zł do kwoty 10 096,4 tys. zł (tj. o 1 092,8 tys. zł, co stanowiło 12,1% wartości 2011 r.).

Według stanu na 31 grudnia 2012 r. Nadleśnictwo posiadało środki trwałe w budowie o wartości 68,2 tys. zł.

W 2013 r. wartość środków trwałych w porównaniu do roku 2012 zmniejszyła się z kwoty 10 096,4 tys. zł do kwoty 9 275,3 tys. zł (tj. o 821,1 tys. zł, co stanowiło 8,1% wartości 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 301,302)

Na koniec 2013 r. Nadleśnictwo posiadało inwestycje długoterminowe (nieruchomości) w kwocie ogółem 341,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 301)

W badanym okresie najwyższy udział w ramach aktywów obrotowych stanowiły inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne w kasie i na rachunku bankowym, inne środki pieniężne), które w 2011 r. stanowiły 45,5% (1 869,2 tys. zł) aktywów obrotowych, w 2012 r. 61,9% (1 738,9 tys. zł) i w 2013 r. 74,1% (2 361,1 tys. zł).

Na koniec każdego roku okresu objętego kontrolą Nadleśnictwo posiadało zapasy materiałowe w magazynie, które w 2011 r. stanowiły 1,0% (42,3 tys. zł) aktywów obrotowych, w 2012 r. 0,97% (27,3 tys. zł) i w 2013 r. 0,58% (18,8 tys. zł).

W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie występowały zapasy, które utraciły wartość użytkową (opisano w punkcie 4.2 niniejszego wystąpienia).

Ponadto w latach 2011-2013 Nadleśnictwo posiadało należności krótkoterminowe w kwotach odpowiednio 2 029,9 tys. zł, 838,0 tys. zł i 620,1 tys. zł, które dotyczyły głównie należności z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty do 12 m-cy.

(dowód: akta kontroli str. 301)

W okresie objętym kontrolą źródłem finansowania aktywów Nadleśnictwa były fundusze własne oraz zobowiązania krótkoterminowe i rezerwy na zobowiązania.

Fundusze własne Nadleśnictwa w 2011 r. stanowiły 75,7% (10 337,7 tys. zł) pasywów ogółem, w 2012 r. 83,1% (11 143,1 tys. zł) i w 2013 r. 82,9% (11 053,4 tys. zł). We wszystkich latach badanego okresu na fundusze własne składały się: fundusz podstawowy¹⁸, fundusz z aktualizacji wyceny¹⁹ oraz zysk netto²⁰.

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania wynosiły odpowiednio 24,3% (3 316,9 tys. zł) pasywów ogółem, 16,9% (2 266,0 tys. zł) i 17,1% (2 276,1 tys. zł). W badanym okresie nie wystąpiły zobowiązania długoterminowe lub przeterminowane.

(dowód: akta kontroli str. 303)

Za lata 2011-2013 Nadleśnictwo osiągnęło dodatni wynik finansowy w kwotach netto: w 2011 r. – 173,0 tys. zł, w 2012 r. – 228,9 tys. zł i w 2013 r. – 306,5 tys. zł. Wypracowany zysk, decyzjami Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie²¹ został przeznaczony na zwiększenie funduszu zasobów Lasów Państwowych.

(dowód: akta kontroli str. 305)

Ogółem przychody²² wyniosły: w 2011 r. – 5 983,8 tys. zł, w 2012 r. – 5 795,2 tys. zł i w 2013 r. – 6 062,2 tys. zł. Wartość osiągniętych przychodów w 2012 r. (w odniesieniu do 2011 r.) była niższa o 188,6 tys. zł (3,3%), natomiast w 2013 r. wyższa o 267,0 tys. zł (4,6%) niż w 2012 r.

W strukturze przychodów wykonanych ogółem najwyższy udział stanowiły przychody netto ze sprzedaży produktów, które w 2011 r. wyniosły 86,0% (5 146,8 tys. zł) przychodów ogółem, w 2012 r. 85,1% (4 929,3 tys. zł) i w 2013 r. 85,3% (5 168,3 tys. zł). Pozostałe przychody operacyjne wykonano odpowiednio w kwotach 739,2 tys. zł, 754,0 tys. zł i 804,6 tys. zł, a przychody finansowe w poszczególnych latach wyniosły: 97,8 tys. zł, 111,9 tys. zł i 87,4 tys. zł.

Główną pozycją przychodów netto ze sprzedaży produktów były wpływy z tytułu sprzedaży drewna, które wyniosły odpowiednio 4 817,8 tys. zł, 4 581,5 tys. zł i 4 808,8 tys. zł.

¹⁸ W 2011 r. 9 616,2 tys. zł; w 2012 r. 10 373,3 tys. zł; w 2013 r. 10 221,5 tys. zł

¹⁹ W 2011 r. 548,6 tys. zł; w 2012 r. 540,9 tys. zł; w 2013 r. 525,4 tys. zł

²⁰ W 2011 r. 173,0 tys. zł; w 2012 r. 228,9 tys. zł; w 2013 r. 306,5 tys. zł

²¹ Decyzja nr 25 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia podziału zysku netto w jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie za 2011 r.; decyzja nr 35 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia podziału zysku netto w jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie za 2012 r.; decyzja nr 27 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie zatwierdzenia podziału zysku netto w jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie za 2013 r.

²² Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów, pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe.

Koszty ogółem²³ wyniosły: w 2011 r. – 5 804,1 tys. zł, w 2012 r. – 5 498,1 tys. zł i w 2013 r. – 5 707,0 tys. zł. Wartość poniesionych kosztów w 2012 r. (w odniesieniu do 2011 r.) była niższa o 305,9 tys. zł (5,6%), a w 2013 r. wyższa o 208,9 tys. zł (3,8%) niż w 2012 r.

W strukturze kosztów ogółem najwyższy udział stanowiły koszty ogólnego zarządu, które w 2011 r. stanowiły 78,2% (4 537,4 tys. zł) kosztów ogółem, w 2012 r. 86,8% (4 772,0 tys. zł) i w 2013 r. 86,8% (4 952,6 tys. zł).
(dowód: akta kontroli str.304,305)

W latach 2011-2013 wskaźnik pokrycia majątku trwałego funduszem własnym utrzymywał się na stałym poziomie z nieznacznym obniżeniem w 2012 r. i wynosił odpowiednio: 108,3%, 105,1 % i 109,0%.

Wskaźniki rentowności Nadleśnictwa kształtowały się na następującym poziomie:

- wskaźnik rentowności majątku ogółem (ROA) wykazywał tendencję wzrostową; na koniec 2012 r. był wyższy o 0,44% od poziomu z 2011 r. i wyniósł 1,71%, na koniec 2013 r. był wyższy o 0,59% w odniesieniu do roku 2012 i wyniósł 2,30%.
- wskaźnik rentowności funduszy własnych (ROE) wykazywał tendencję wzrostową; na koniec 2012 r. był wyższy o 0,38% od poziomu z 2011 r. i wyniósł 2,05%, a na koniec 2013 r. był wyższy o 0,72% w odniesieniu do 2012 r. i wyniósł 2,77%.
- wskaźnik rentowności netto sprzedaży wykazywał tendencję wzrostową na koniec 2012 r. wyniósł 4,64% i był wyższy od stanu na koniec 2011 r. o 1,28%, wskaźnik ten na koniec 2013 r. był wyższy o 1,29% w odniesieniu do roku 2012 i wyniósł 5,93%.

Ponadto w całym kontrolowanym okresie Nadleśnictwo posiadało ujemny wskaźnik rentowności na sprzedaży²⁴, który w poszczególnych latach kształtował się odpowiednio na poziomie: – 3,64% (2011 r.), – 3,12% (2012 r.) i – 2,02% (2013 r.).

Wskaźniki płynności w latach 2011-2013 osiągnęły poziom, który wskazuje na wysoką płynność finansową Nadleśnictwa, co oznacza, że w kontrolowanej jednostce nie występowały problemy w terminowym regulowaniu zobowiązań wymagalnych. Poziom wskaźników był następujący:

- wskaźnik bieżącej płynności: 1,77 (2011 r.), 2,26 (2012 r.), 2,72 (2013 r.),
- wskaźnik szybkiej płynności: 1,69 (2011 r.), 2,10 (2012 r.), 2,57 (2013 r.),
- wskaźnik natychmiastowej wymagalności: 0,81 (2011 r.), 1,43 (2012 r.) i 2,04 (2013 r.).

Wskaźnik ogólnego zadłużenia kształtował się w latach 2011-2013 na poziomie odpowiednio: 24,29%, 16,90% i 17,08%. Obrót należnościami z tytułu dostaw i usług w 2013 r. wyniósł 4 dni, tym samym zmniejszył się o 2 dni w stosunku do 2012 r. i 2011 r. Obrót zobowiązaniami z tytułu dostaw robót i usług w 2013 r. następował co 34 dni, tj. o 11 dni dłużej niż w 2012 r. (23 dni) i o 16 dni dłużej niż w 2011 r. (18 dni). Wskaźniki obrotu należności i zobowiązań handlowych wyliczono jako iloraz wartości – odpowiednio należności i zobowiązań – według stanu na ostatni dzień roku obrotowego oraz przychodów ze sprzedaży, pomnożony przez 360 dni.

Wskaźnik rotacji zapasów wskazuje, iż przeciętny czas trwania jednego cyklu obrotowego zapasów w poszczególnych latach wynosił odpowiednio: 13, 15 i 12 dni.

(dowód: akta kontroli str. 306)

W okresie objętym kontrolą (2011-2013) Nadleśnictwo ponosiło koszty w związku z użytkowaniem samochodów prywatnych do celów służbowych. W badanym okresie łączna kwota wypłacona z tego tytułu pracownikom wyniosła 604,0 tys. zł. W Nadleśnictwie przydzielano pracownikom deputaty płacowe w formie drewna opałowego (w gotówce lub naturze) na łączną kwotę 249,0 tys. zł.

W latach 2011-2013 Nadleśnictwo ponosiło inne świadczenia materialne i niematerialne na rzecz pracowników obciążające koszty działalności, polegające na:

- kształcenie na koszt firmy – 18,6 tys. zł,
- środki profilaktyczne BHP – 69,9 tys. zł,
- medycyna pracy (badania lekarskie) – 11,6 tys. zł

Ponadto w ww. okresie pracownicy korzystali z dofinansowania obciążającego koszty ZFŚS:

- dofinansowanie wypoczynku rodzinnego – 89,4 tys. zł,
- opłacenie uczestnictwa w imprezach kulturalnych – 1,4 tys. zł (2012 r.)

²³ Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty ogólnego zarządu, pozostałe koszty operacyjne, koszty finansowe.

²⁴ Malejąca wartość wskaźnika informuje o pogarszającej się rentowności sprzedaży.

(dowód: akta kontroli str. 314,556-557)

Uwagi dotyczące NIK zwraca uwagę, że w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą na dzień bilansowy badanej działalności występowały zapasy magazynowe, które utraciły wartość użytkową. W odniesieniu do tych zapasów nie dokonywano odpisów aktualizacyjnych, co stanowiło naruszenie art. 28 ust. 7 ustawy o rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 161,162,235-245)

Nadleśniczy Nadleśnictwa Siedlce poinformował, że „W Nadleśnictwie Siedlce znaczną część materiałów stanowią materiały po przejętych magazynach ze zlikwidowanych zakładów LP-OTL, ORB. Większość została już sprzedana bądź zlikwidowana. Na dzień 31.12.2013 r. materiały przelegujące ponad rok stanowią wartość 7 420,29 zł z czego pełnowartościowe materiały, które mogą być zagospodarowane stanowią kwotę 5 833,22 zł. Pozostałe materiały o wartości 1 587,07 zł to materiały stanowiące zwroty po symbolicznych cenach. W związku z powyższym – z uwagi na niskie, symboliczne ceny na pozostałe materiały nie określano utraty wartości aktywów, a tym samym nie dokonywano odpisów aktualizujących wartość zapasów magazynowych”

(dowód: akta kontroli str. 308,309)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń   Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag   Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 5 listopada 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

.....
podpis